

PŘEHLED JUDIKATURY

ve věcech
nekalé soutěže

Sestavila

DANA ONDREJOVÁ

JUDIKATURA

PŘEHLED JUDIKATURY

ve věcech nekalé soutěže

PŘEHLED JUDIKATURY

ve věcech nekalé soutěže

Sestavila
Dana Ondřejová

JUDIKATURA

Vzor citace: Ondřejová, D. Přehled judikatury ve věcech nekalé soutěže.
Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 302.

Právní stav citované judikatury byl uzavřen ke dni 1. 3. 2011.

© Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011

ISBN: 978-80-7357-670-7

PŘEHLED JUDIKATURY ve věcech nekalé soutěže

Úvod	11	19. K obecnému označení („cikánská omáčka“) a nekalé soutěži	43
I. OBECNÉ OTÁZKY NEKALOSOUTĚŽNÍHO JEDNÁNÍ	15	20. K obecnému označení („miss“) a nekalé soutěži	44
1. Právo na podnikání a nekalosoutěžní jednání. Soukromá korupce	15	21. K obecnému označení (motiv červeného hříčku) a nekalé soutěži	46
2. Svoboda názoru vyjádřeného reklamou	19	22. Časové omezení práva na ochranu proti nekalé soutěži	49
3. Objektivní charakter nekalosoutěžního jednání	22	23. Rozdíl mezi zájmy chráněnými právem proti nekalé soutěži a zákonem o regulaci reklamy	52
4. Objektivní charakter nekalosoutěžního jednání	24		
5. Objektivní charakter nekalosoutěžního jednání	25	II. GENERÁLNÍ KLAUZULE NEKALÉ SOUTĚŽE	53
6. Nekalosoutěžní jednání jako ohrožovací delikt	28	24. Jednání v hospodářské soutěži na trhu rozdílných výrobků a služeb	53
7. Četnost nekalosoutěžního jednání	28	25. Jednání v hospodářské soutěži na trhu rozdílných výrobků a služeb	53
8. Neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby a nekalosoutěžní jednání	33	26. Jednání v hospodářské soutěži. Vymezení pojmu „hospodářská soutěž“	53
9. Neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby a nekalosoutěžní jednání	33	27. Jednání v hospodářské soutěži. Soutěžitel	55
10. Dehonestace profesní cti podnikatele a její ochrana	33	28. Jednání v hospodářské soutěži. Soutěžní vztah	56
11. K nekalosoutěžnímu jednání vydáním citace výroku třetí osoby	35	29. Jednání v hospodářské soutěži. Soutěžní vztah	57
12. Překrývání práva na ochranu obchodní firmy a práva proti nekalé soutěži	36	30. Jednání v hospodářské soutěži. Rušitel. Soutěžitel	57
13. Překrývání práva na ochranu obchodní firmy a práva na ochranu proti nekalé soutěži. Nekalá soutěž volbou názvu zaměnitelného s označením výrobků soutěžitele	36	31. Jednání v hospodářské soutěži. Soutěžitel. Soutěžní záměr	60
14. Samostatné posuzování nároků vyplývajících z autorského práva a z práva proti nekalé soutěži	37	32. Jednání v hospodářské soutěži. Vznik účasti na hospodářské soutěži	61
15. Užití slovní ochranné známky a zásah do autorských práv	37	33. Jednání v hospodářské soutěži. Soutěžitel	61
16. Relativní charakter nekalosoutěžního jednání	40	34. Jednání v hospodářské soutěži. Soutěžní vztah. Soutěžní záměr. Soutěžní orientace jednání	61
17. Souběh nekalé soutěže a známkoprávní ochrany	41	35. Jednání v hospodářské soutěži. Soutěžní vztah	63
18. K obecnému označení a nekalé soutěži	42	36. Jednání v hospodářské soutěži. Soutěžní vztah	63
		37. Jednání v hospodářské soutěži. Soutěžitel	64

38.	Jednání v hospodářské soutěži. K jednání zaměstnance v hospodářské soutěži . . .	64	59.	Nadsázka a přehánění v reklamě	75
39.	Dobré mravy soutěže. Užití výrazu „original“	65	60.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Osoby s dyslektickými vadami	75
40.	Dobré mravy soutěže. Užití zapsané ochranné známky	65	61.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Charakter reklamy. Průměrný spotřebitel v případě zájmu o uzavření úvěrové smlouvy	76
41.	Dobré mravy soutěže. Nepravdivé tvrzení ve smlouvě o dílo	65	62.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Průměrný uživatel internetu	79
42.	Dobré mravy soutěže. Obchodní firma a logo	66	63.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Posouzení zaměnitelnosti výrobků . . .	82
43.	Dobré mravy soutěže	66	64.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Srovnání podobných označení	84
44.	Dobré mravy soutěže. Šíření (pravdivých) údajů o odchodu vývojových pracovníků	66	65.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Charakter reklamy	84
45.	Dobré mravy soutěže. Zaslání dopisů s informací o výpovědi všech zaměstnanců	67	66.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Nadsázka v reklamě	87
46.	Rozpor s dobrými mravy soutěže. Doporučení subjektů pohřebních služeb nemocnicí	67	67.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Průměrný spotřebitel alkoholických nápojů	87
47.	Dobré mravy soutěže	67	68.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele	87
48.	Dobré mravy soutěže	68	69.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Průměrný spotřebitel v případě zájmu o uzavření leasingové smlouvy. Odkaz na bezplatnou telefonní linku v reklamě	88
49.	Dobré mravy soutěže. Subjekt oprávněný ke kvalifikaci dobrých mravů soutěže	68	70.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Vyvolání nebezpečí záměny. Porušení práv k ochranné známce	89
50.	Dobré mravy soutěže	68	71.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Nadsázka v reklamě	91
51.	Dobré mravy soutěže. Použití označení ® nevlastníkem ochranné známky	68	72.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Kontrolní úsilí spotřebitele	94
52.	Dobré mravy soutěže. Tzv. průměrný spotřebitel při nákupu autobaterií	73	73.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Zákazníci výukových materiálů angličtiny prodávaných podomním způsobem . . .	94
53.	Způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům	73	74.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Význam známkoprávní ochrany ve vztahu k rozhodnutí o koupi zboží. Povinnost nahlížení do veřejných rejstříků pro zabránění zaměnitelnosti	94
54.	Způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům	73	75.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Posouzení údajů obsažených v reklamě	94
55.	Způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům	74	76.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Spojitost mezi velikostí reklamy a velikostí toho, o co má být výrobek zvětšen	95
56.	Způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům	74			
III. HLEDISKO TZV. PRŮMĚRNÉHO SPOTŘEBITELE V NEKALÉ SOUTĚŽI					
57.	Vymezení pojmu „spotřebitel“	75			
58.	Vymezení pojmu „spotřebitel“	75			

77.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Cizojazyčná etiketa	95	91.	Cybersquatting (blokování doménových jmen)	110
78.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Vymezení průměrného spotřebitele bez posudku znalce či průzkumu veřejného mínění	96	92.	Cybersquatting (blokování doménových jmen)	110
79.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Porovnání podobných ochranných značek spotřebitelem	96	93.	Skrytá reklama	110
80.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Výraz „lifting“ jako součást názvu krému	97	94.	Skrytá reklama	111
81.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Ochranná známka obsahující prvky anglického jazyka	98	95.	Užití označení původu jako nekalosoutěžní jednání	115
82.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Specifické svazování klobás z pohledu průměrného spotřebitele	98	96.	Vázané nabídky (obchody). Nekalé obchodní praktiky	119
83.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Posouzení módních výrobků v širokém smyslu průměrným spotřebitelem	99	97.	Praktiky podmiňující účast spotřebitelů na výherní hře nebo na soutěži o ceny koupí výrobků nebo využitím služeb. Nekalé obchodní praktiky	122
84.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Označení „Napoléon“ pro francouzský vinný destilát	100	98.	Zobrazení luxusního zboží s ochrannou známkou jiným prodejcem než majitelem ochranné známky v reklamě	123
85.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Stupeň pozornosti průměrného spotřebitele v závislosti na druhu kupovaného zboží (služeb)	101	99.	Užití označení totožného s ochrannou známkou k uvedení své obchodní firmy z pohledu nekalé soutěže	124
86.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Posouzení sloganu „doba kamenná je pryč“ průměrným spotřebitelem	102	100.	Odstranění cizího označení ze zboží z pohledu nekalé soutěže	125
87.	Hledisko tzv. průměrného spotřebitele. Tvrzení o vlastní výrobě jako informace o zvláštní kvalitě zboží	104	101.	Reklama zaměřená na lidské city	126
IV. SKUTKOVÉ PODSTATY NEKALÉ SOUTĚŽE PODLE GENERÁLNÍ KLAUZULE NEKALÉ SOUTĚŽE (TZV. NEPOJMENOVANÉ ČI SOUDCOVSKÉ SKUTKOVÉ PODSTATY NEKALÉ SOUTĚŽE)			V. VZTAH GENERÁLNÍ KLAUZULE NEKALÉ SOUTĚŽE A JEDNOTLIVÝCH ZVLÁŠTNÍCH (ZÁKONNÝCH) SKUTKOVÝCH PODSTAT NEKALÉ SOUTĚŽE		
88.	Přetahování zaměstnanců od konkurence	107	102.	Vztah generální klauzule a jednotlivých zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže	129
89.	Přetahování zaměstnanců od konkurence	107	103.	Vztah generální klauzule a jednotlivých zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže	129
90.	Přetahování zákazníků od konkurence. Zabraňovací soutěž	108	104.	Vztah generální klauzule a jednotlivých zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže	129
			105.	Vztah generální klauzule a jednotlivých zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže	130
			106.	Vztah generální klauzule a jednotlivých zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže	130

VI. JEDNOTLIVÉ ZVLÁŠTNÍ (ZÁKONNÉ) SKUTKOVÉ PODSTATY NEKALÉ SOUTĚŽE	131
107. Šíření pravdivých informací jako nekalosoutěžní jednání	131
108. Klamavá reklama. Nepravdivý údaj v reklamě	131
109. Klamavá reklama. Nedostatek reklamou inzerovaného zboží v prodejně	131
110. Klamavá reklama. Klamavost údaje obsaženého v reklamě	133
111. Klamavá reklama. Ceny neobsahující daň z přidané hodnoty	133
112. Klamavá reklama. Reklama na doplněk stravy deklarující hubnoucí efekt	134
113. Klamavá reklama. Označení „Národní cirkus“ z pohledu klamavosti	134
114. Klamavá reklama. Charakter harmonizace směrnice o klamavé a srovnávací reklamě	136
115. Klamavá reklama. Označení kosmetického výrobku „Clinique“	136
116. Klamavá reklama. Paralelní dovozy	137
117. Klamavé označení zboží a služeb. Označení původu na výrobku nepocházejícího z dané oblasti. Parazitování na pověsti	138
118. Klamavé označení zboží a služeb. Označení „naturein“ pro jahodový džem obsahující pectin a další prvky	141
119. Vyvolání nebezpečí záměny. Ochrana obchodní firmy a zvláštních označení podniku	142
120. Vyvolání nebezpečí záměny. Užití zaměnitelné obchodní firmy	144
121. Vyvolání nebezpečí záměny. Ochrana obchodní firmy	144
122. Vyvolání nebezpečí záměny. Zaměnitelnost doménových jmen	145
123. Vyvolání nebezpečí záměny. Číselný údaj jako rozlišovací znak. Parazitování na pověsti	145
124. Vyvolání nebezpečí záměny. Zaměnitelnost dovětek doménových jmen „cz“ a „com“. Parazitování na pověsti	147
125. Vyvolání nebezpečí záměny. Obecné označení z pohledu nekalé soutěže	151
126. Vyvolání nebezpečí záměny. Zaměnitelnost názvů a titulních stránek dvou časopisů. Parazitování na pověsti	151
127. Vyvolání nebezpečí záměny. Napodobení propagačních materiálů. Parazitování na pověsti	154
128. Vyvolání nebezpečí záměny. Zaměnitelnost obchodních firem. Parazitování na pověsti	155
129. Vyvolání nebezpečí záměny. Vyobrazení shodného (jiným soutěžitelem používaného) motivu na obalu zboží	159
130. Vyvolání nebezpečí záměny. Známkoprávní ochrana. Parazitování na pověsti	160
131. Parazitování na pověsti. Vymezení dobré pověsti podnikatele	163
132. Parazitování na pověsti. Vymezení dobré pověsti podnikatele	164
133. Podplácení	164
134. Zlehčování. Zveřejnění informací o neuhrazených závazcích	165
135. Zlehčování. Oprávněná obrana	165
136. Srovnávací reklama. Výklad podmínek pro přípustnost srovnávací reklamy	171
137. Srovnávací reklama. Srovnání cen výrobků	171
138. Srovnávací reklama. Identifikace jiného soutěžitele prostřednictvím číselného označení jeho produktů	171
139. Srovnávací reklama. Forma a obsah srovnávání. Srovnání ceny	172
140. Srovnávací reklama. Identifikace jiného soutěžitele prostřednictvím číselného označení jeho produktů. Těžení z dobré pověsti jiného soutěžitele	175
141. Srovnávací reklama. Srovnávání hromadného sortimentu výrobků. Podmínky uplatňované na srovnávací reklamu. Srovnání ceny	176
142. Srovnávací reklama. Srovnání prostřednictvím odkazu na druh zboží a služeb bez současného odkazu na konkrétního soutěžitele. Soutěžní vztah	178

143.	Srovnávací reklama. Užití ochranné známky ve srovnávací reklamě	181	161.	Přiměřené zadostiučinění jako nástroj reparace újmy nemateriální povahy . .	199
144.	Srovnávací reklama. Užití ochranné známky ve srovnávací reklamě. Výslovné prohlášení, že inzerované zboží je napodobeninou výrobku nesoucího ochrannou známku	183	162.	Přiměřené zadostiučinění jako nástroj reparace újmy nemateriální povahy. Sankční stránka přiměřeného zadostiučinění. Peněžní forma přiměřeného zadostiučinění	199
145.	Srovnávací reklama. Aktivní legitimace v případě užití ochranné známky jako klíčového slova u vyhledávače „Google“	186	163.	Přiměřené zadostiučinění. Peněžní forma přiměřeného zadostiučinění	202
146.	Srovnávací reklama. Srovnání potravinářských výrobků. Klamavost srovnávací reklamy. Srovnání cen dvou sortimentů zboží	187	164.	Přiměřené zadostiučinění. Peněžní forma přiměřeného zadostiučinění	203
147.	Porušování obchodního tajemství	189	165.	Přiměřené zadostiučinění jako nástroj reparace újmy nemateriální povahy. Přiměřenost výše peněžního zadostiučinění	203
148.	Porušování obchodního tajemství. K povinnosti zachování obchodního tajemství znalcem	190	166.	Přiměřené zadostiučinění. Peněžní forma přiměřeného zadostiučinění	204
VII. PRÁVNÍ PROSTŘEDKY OCHRANY PROTI NEKALÉ SOUTĚŽI OBSAŽENÉ V OBCHODNÍM ZÁKONÍKU			167.	Přiměřené zadostiučinění. Volba mezi peněžní a nepeněžní formou přiměřeného zadostiučinění	208
149.	Kumulativní použití právních prostředků ochrany proti nekalé soutěži	191	168.	Přiměřené zadostiučinění. Peněžní forma přiměřeného zadostiučinění	208
150.	Aktivní legitimace jediného akcionáře ve věcech nekalé soutěže	191	169.	Přiměřené zadostiučinění. Újma nemateriální povahy	209
151.	Zdržení se nekalosoutěžního jednání. Uložení povinnosti určené připojeným vyobrazením	193	170.	Přiměřené zadostiučinění. Spjatost nekalé soutěže a nároku na majetkové zadostiučinění	209
152.	Zdržení se nekalosoutěžního jednání	193	171.	Přiměřené zadostiučinění. Újma nemateriální povahy	209
153.	Zdržení se nekalosoutěžního jednání	194	172.	Přiměřené zadostiučinění. Peněžní forma přiměřeného zadostiučinění	209
154.	Zdržení se nekalosoutěžního jednání	194	173.	Přiměřené zadostiučinění. Peněžní forma přiměřeného zadostiučinění	210
155.	Zdržení se nekalosoutěžního jednání	194	174.	Přiměřené zadostiučinění	210
156.	Zdržení se nekalosoutěžního jednání. Rozdíl oproti nároku na odstranění nekalosoutěžního stavu	195	175.	Přiměřené zadostiučinění. Peněžní forma přiměřeného zadostiučinění	210
157.	Odstranění nekalosoutěžního stavu. Vyvolání nebezpečí záměny obchodních firem	195	176.	Přiměřené zadostiučinění. Peněžní forma přiměřeného zadostiučinění	210
158.	Odstranění nekalosoutěžního stavu. Dementace pravdivých údajů nepravdivými	198	177.	Promlčení nároku na přiměřené zadostiučinění	210
159.	Odstranění nekalosoutěžního stavu. Nárok na změnu obchodní firmy	198	178.	Promlčení nároku na přiměřené zadostiučinění v materiální podobě	211
160.	Přiměřené zadostiučinění. Přiměřenost výše peněžního zadostiučinění	198	179.	Promlčení nároku na přiměřené zadostiučinění v materiální podobě	211
			180.	Náhrada škody	211
			181.	Promlčení nároku na náhradu škody	211
			182.	Rozdíl mezi nárokem na náhradu škody a na přiznání přiměřeného zadostiučinění v nekalosoutěžních sporech	212
			183.	Vydání bezdůvodného obohacení	212

184. Vydání bezdůvodného obohacení	212
185. Vydání bezdůvodného obohacení	212
186. Promlčení nároku na vydání bezdůvodného obohacení	213

VIII. PRÁVNÍ PROSTŘEDKY OCHRANY PROTI NEKALÉ SOUTĚŽI OBSAŽENÉ V OBČANSKÉM SOUDNÍM ŘÁDU	215
---	------------

187. Předběžné opatření. Přípustnost ústavní stížnosti	215
188. Předběžné opatření. Dokazování a výslech účastníků	215
189. Předběžné opatření. Uložení změny obchodní firmy	215
190. Předběžné opatření. Porušení práva na soudní ochranu	216
191. Předběžné opatření. Předmět ochrany	216
192. Předběžné opatření. Odůvodnění usnesení o nařízení předběžného opatření	216
193. Předběžné opatření. Odpovědnost za škodu způsobenou vydáním předběžného opatření	216
194. Předběžné opatření. Nemožnost složení jistoty. Ústavní stížnost	217
195. Předběžné opatření. Zákaz změny usnesení, jímž byl soudem prvního stupně odmítnut nebo zamítnut návrh na vydání předběžného opatření, odvolacím soudem	217
196. Uveřejnění rozsudku na náklady povinné strany	217

IX. TRESTNĚPRÁVNÍ PROSTŘEDKY OCHRANY PROTI NEKALÉ SOUTĚŽI	219
--	------------

197. Trestný čin nekalé soutěže podle § 149 trestního zákona	219
198. Trestný čin nekalé soutěže podle § 149 trestního zákona	220

199. Trestný čin nekalé soutěže podle § 149 trestního zákona	220
200. Trestný čin nekalé soutěže podle § 149 trestního zákona	221
201. Trestný čin nekalé soutěže podle § 149 trestního zákona	221
202. Nekalá soutěž a trestný čin porušování závazných pravidel hospodářského styku podle § 127 trestního zákona	222
203. Nekalá soutěž a trestný čin porušování závazných pravidel hospodářského styku podle § 127 trestního zákona	222

X. PROCESNÍ SPECIFIKA VE VĚCECH NEKALÉ SOUTĚŽE	225
---	------------

204. Důkazní břemeno ve sporech z nekalé soutěže	225
205. Věcná příslušnost soudu ve věcech nekalé soutěže a průmyslového vlastnictví	225

XI. PŘESHraniČNÍ PŘESAHy NEKALOSOUTĚŽNÍHO JEDNÁNÍ	227
--	------------

206. Přeshraniční charakter reklamy	227
207. Reklamní restrikce jako opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení dovozu a vývozu	227
208. Vytváření bariér na vnitřním trhu specifickými požadavky na balení a označování zboží	227
209. Vytváření bariér na vnitřním trhu rozdílnými požadavky na reklamu	228
210. Šíření reklamy přes internet a její omezení	229

Vybraná ustanovení právních předpisů . . .	231
---	------------

Přehled uveřejněných judikátů podle právních předpisů	272
--	------------

Věcný rejstřík	294
---------------------------------	------------

PŘEHLED JUDIKATURY ve věcech nekalé soutěže

**Sestavila
Dana Ondřejová**

Právo proti nekalé soutěži je založeno na kombinaci generální klauzule nekalé soutěže (§ 44 odst. 1 obch. zák.) a demonstrativního výčtu tzv. zvláštních (pojmenovaných či zákonných) skutkových podstat nekalé soutěže (§ 45–52 obch. zák.). Aby bylo určité jednání podřaditelné pod některou ze zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže, musí být nejprve kumulativně naplněny všechny znaky generální klauzule nekalé soutěže (opomeneme-li „exces“ v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu – v rozsudku ze dne 4. dubna 2006, sp. zn. 32 Odo 1370/2005, který nebyl dále v judikatuře tohoto soudu následován), tedy musí se jednat o jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a způsobilo přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům.

Generální klauzule nekalé soutěže je rovněž samostatně aplikovatelným ustanovením, tedy právním institutem umožňujícím „pojmut“ za nekalosoutěžní také takové jednání, které není obsaženo ve zvláštních skutkových podstatách nekalé soutěže; lze jej tedy považovat za jakýsi „všeobjímající“ institut zařazující určité jednání do nekalosoutěžního v případě splnění všech podmínek generální klauzule nekalé soutěže.

Z výše uvedeného vyplývá, že významnou roli v oblasti nekalé soutěže hraje právě *judikatura*, která svým způsobem nejen „interpretuje“, ale do jisté míry také „dotváří“ relativně stručnou a formulačně neurčitou (srov. např. pojem „dobré mravy soutěže“) právní úpravu nekalé soutěže.

Právo proti nekalé soutěži je označováno rovněž jako *právo soudcovské*. Význam judikatury právě v této právní oblasti je tak nemalý, a proto je její znalost nezbytným předpokladem pro všechny, kdo se chtějí nekalosoutěžnímu jednání „vyhnout“ či být úspěšní v soudním řízení.

Předkládaná publikace se zaměřuje toliko na *aktuální* judikaturu v oblasti nekalé soutěže, doposud v jiných publikacích zabývajících se nekalosoutěžní judikaturou nepublikovanou, tedy na rozhodovací činnost soudů zejména za posledních deset let (v případě Soudního dvora Evropské unie i na starší rozhodnutí, zejména s ohledem na relativní „střídmost“ v jeho rozhodovací praxi). Jedná se zejména o rozhodnutí Nejvyššího soudu,

ale také o významná rozhodnutí soudů nižších instancí, Ústavního soudu, Soudního dvora Evropské unie a německých soudů (volba právě judikatury této země vyplývá z blízkosti německé právní úpravy i právní praxe ve vztahu k té naší).

Tato publikace obsahuje vyjma „čistě“ nekalosoutěžní judikatury také několik rozhodnutí *ze souvisejících právních oblastí*, týkajících se například promlčení přiměřeného zadostiučinění v oblasti ochrany osobnosti, které je zde uvedeno proto, že k této problematice se doposud v oblasti nekalé soutěže Nejvyšší soud nevyjádřil a jedná se o svojí podstatou shodné instituty – zde by tedy občanskoprávní judikatura mohla být určitou „inspirací“ pro oblast nekalé soutěže. Dále jsou zde např. uvedena některá významná rozhodnutí týkající se obecně předběžného opatření, které má v oblasti nekalé soutěže nezastupitelný význam a je velmi často využívaným institutem s ohledem na značnou efektivitu z pohledu rychlosti rozhodování soudů o předběžných opatřeních, a jejichž znalost je důležitá i v *právu proti nekalé soutěži*.

Autorka

UŽITÉ ZKRATKY

Publikace:

- EMP** – Evropské a mezinárodní právo
ObPR – Obchodněprávní revue
PrRo – Právní rozhledy
R – Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu

- Vážný** – Sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu (ročníky 1918 až 1939) označená jménem pořadatele této sbírky a doplňkovou zkratkou

Právní předpisy:

- Dohoda TRIPS** – Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (příloha k Dohodě o zřízení Světové obchodní organizace – sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb.)

- Listina** – usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

- obč. zák.** – zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

- obch. zák.** – zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

- o. s. ř.** – zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

- směrnice o klamavé a srovnávací reklamě** – směrnice Rady 84/450/EHS ze dne 10. září 1984 o sblížování právních a správních předpisů členských států týkajících se klamavé reklamy, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/55/ES [nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (kodifikované znění)]

- směrnice o nekalých obchodních praktikách** – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004

- směrnice o ochranných známkách** – směrnice Rady 89/104/EHS o ochranných známkách, kterou se sblížují právní předpisy členských států o ochranných známkách

- Smlouva ES** – Smlouva o založení Evropského společenství ze dne 25. března 1957 (Římská smlouva)

- Smlouva o fungování EU** – Smlouva o založení Evropského společenství ze dne 25. března 1957 (Římská smlouva), ve znění Lisabonské smlouvy

- tr. zák.** – zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

- Ústava** – ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

- UWG** – Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (zákon SRN proti nekalé soutěži)

zák. o ochraně spotřebitele – zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele

zák. o ochranných známkách – zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách)

zák. o provozování rozhlasového a televizního vysílání – zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů

zák. o regulaci reklamy – zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů

zák. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví – zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví)

Ostatní:

OHIM – Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu

I. OBECNÉ OTÁZKY NEKALOSOUTĚŽNÍHO JEDNÁNÍ

1. Právo na podnikání a nekalosoutěžní jednání. Soukromá korupce

§ 44 a násl. obch. zák.

I. I výklad ustanovení § 44 obch. zák. musí být proveden s ohledem na ústavně garantovaná práva. Ačkoliv Listina základních práv a svobod primárně garantuje základní práva, která představují subjektivní veřejná práva a působí přímo pouze mezi jednotlivcem a veřejnou mocí, působí v některých případech základní práva tak, že jednoduchým právem „prozařují“. Tak je tomu ve vztazích horizontálních, tedy ve vztazích, které nejsou založeny na nadřízenosti a podřízenosti, tj. ve vztazích, v nichž jsou si jejich účastníci rovni.

II. Úprava nekalé soutěže, jak je provedena v obchodním zákoníku, je navázána zejména na ustanovení čl. 26 Listiny, které zaručuje svobodné podnikání. Toto ustanovení přímo chrání jednotlivce toliko před zásahy ze strany veřejné moci, avšak ovlivňuje i výklad zákonné úpravy, která má sloužit k ochraně podnikatelské činnosti před škodlivými zásahy jednotlivců (tj. v horizontální rovině).

III. Právo na svobodné podnikání podle čl. 26 Listiny, jež v tomto případě působí jako objektivní hodnota ovlivňující výklad podústavního práva, je navíc nutné vykládat spolu se zásadou materiálního právního státu zakotvenou v čl. 1 odst. 1 Ústavy. Takto vyloženo dává uvedené ustanovení obecným soudům povinnost poskytnout ochranu podnikatelské činnosti, pokud je do ní zasaženo způsobem, který se přičítá elementárním

pravidlům férovosti a dobrým mravům soutěže. Ústavně konformní výklad ustanovení § 44 obch. zák. by totiž měl podnikateli v co možná nejvyšší míře zaručit právo na podnikání v prostředí nezatíženém korupcí a klientelismem.

Nález Ústavního soudu ze dne 11. 9. 2009, sp. zn. IV. ÚS 27/09

Z odůvodnění:

Stěžovatel ve své ústavní stížnosti namítal porušení základních práv zakotvených v čl. 26 a 36 Listiny, čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 1 Ústavy.

Porušení uvedených základních práv spatřoval stěžovatel v tom, že Vrchní soud v Olomouci – jsa vázán právním názorem Nejvyššího soudu ČR – potvrdil rozsudek soudu prvního stupně. Tím byla zamítnuta stěžovatelova žaloba, kterou se domáhal přiznání přiměřeného zadostiučinění za nekalosoutěžní jednání vedlejšího účastníka. Stěžovatel upozorňoval, že se vedlejší účastník dopustil podplácení rozporného s povětivou soutěží. Ačkoliv totiž sjednal uzavření kupní smlouvy se třetím subjektem jako zaměstnanec stěžovatele, inkasoval zároveň od tohoto subjektu platby za prodané zboží. Podle stěžovatele tak jednal v rozporu s dobrými mravy soutěže, neboť porušoval své povinnosti vůči zaměstnavateli a přijímal úplatky za plnění své povinnosti vyplývající z pracovněprávního vztahu. Jeho jednání bylo rovněž způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům a spotřebitelům, poněvadž v jeho důsledku došlo k poškození profesionální pověsti stěžovatele a zároveň i k deformaci kupní ceny (a tím pádem i podmínek na trhu). Ačkoliv jde primárně

o otázku podústavního práva, spatřuje zde stěžovatel významný ústavněprávní rozměr. Stěžovatel má totiž právo na spravedlivý proces a podnikání v právním prostředí. Obecné soudy nepřihlédly k tomu, že Listina základních práv a svobod vyžaduje takovou interpretaci podústavního práva, která vychází ze zásad spravedlnosti a férovosti podmínek pro podnikání. To vyplývá již ze samotné podstaty materiálního právního státu. Výklad, podle něhož bylo zjevné soukromoprávní uplácení v souladu s dobrými mravy soutěže a nebylo způsobilé přivodit újmu spotřebitelům a soutěžitelům, přitom uvedeným zásadám nevyhovuje.

Stěžovatel se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně domáhal, aby mu vedlejší účastník zaplatil částku 200 000 Kč z titulu přiměřeného zadostiučinění a částku 187 188 Kč z titulu náhrady škody. V této žalobě tvrdil, že se vedlejší účastník dopustil nekalosoutěžního jednání, které splňovalo všechny znaky vyžadované generální klauzulí a zároveň bylo podřaditelné pod skutkovou podstatu podplácení. Vedlejší účastník byl totiž u stěžovatele zaměstnán jako vedoucí útvaru nákupu a podnikání; v této pozici se podílel na sjednávání kupních smluv s dodavateli. S jedním z dodavatelů – společností P., v. o. s. – však zároveň bez vědomí stěžovatele uzavřel smlouvu o zprostředkování, na základě níž pobíral provizi za každý dodaný kus zboží.

Krajský soud v Brně žalobu zamítl. Skutková tvrzení stěžovatele vzal za prokázaná, avšak dospěl k závěru, že nebyl naplněn jeden ze znaků generální klauzule nekalé soutěže – totiž, že jednání vedlejšího účastníka nebylo způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům či spotřebitelům. Tento svůj závěr opřel o skutečnost, že stěžovatel nakonec smlouvu s dodavatelem podepsal a s cenou tedy souhlasil. Proto dle názoru Krajského soudu v Brně nedošlo k deformaci cen na trhu.

Stěžovatel následně podal odvolání k Vrchnímu soudu v Olomouci, který stěžovateli částečně vyhověl, když svým rozsudkem změnil výrok soudu prvního stupně, pokud jde o přiznání zadostiučinění ve výši 200 000 Kč. Dovodil totiž i existenci třetího znaku generální klauzule – tj. způsobilosti přivodit újmu jiným soutěžitelům a spotřebitelům. Korupční jednání vedlejšího účastníka totiž poškodilo dobrou pověst stěžovatele a ke korupci mohlo svádět i další zaměstnance.

Nejvyšší soud ČR však na základě odvolání vedlejšího účastníka rozsudek odvolacího soudu zrušil, neboť byl podle jeho názoru založen na neúplném a tudíž nesprávném posouzení věci. Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že jednání vedlejšího účastníka nebylo způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům a spotřebitelům; zároveň konstatoval, že vrchní soud nedostatečně posoudil otázku souladnosti jednání vedlejšího účastníka s dobrými mravy soutěže.

Vrchní soud věc znovu projednal. Ve svém rozsudku opětovně dospěl k závěru, že znaky generální klauzule nekalé soutěže byly naplněny. Samotná skutečnost, že stěžovatel smlouvu s dodavatelem uzavřel, neznamená, že by jednání vedlejšího účastníka nebylo způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům a spotřebitelům. Stěžovatel se totiž spoléhal na osobu vedlejšího účastníka a jeho odbornost. Korupční jednání uvedeného charakteru poškozuje dobrou pověst stěžovatele a vede ke zvyšování cen, které jsou ovlivněny transakčními náklady spojenými s korupcí.

Nejvyšší soud ČR však svým rozsudkem zrušil i tento rozsudek Vrchního soudu v Olomouci, přičemž soudu vytкнуł zejména neúplné a nesprávné posouzení věci; zdůraznil zejména, že jednání vedlejšího účastníka nebylo způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům a spotřebitelům.

Vrchní soud poté napadeným rozsudkem rozhodl v souladu s právním názorem Nejvyššího soudu ČR a rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

Ústavní soud ČR přezkoumal napadený výrok rozhodnutí z hlediska tvrzeného porušení ústavně zaručených práv stěžovatele a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

Ústavní soud ČR nejprve považuje za vhodné poznamenat, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné jen se znalostí předcházejícího rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR; je zjevné, že po (již druhém) kasačním rozhodnutí dovolacího soudu omezil soud odvolací odůvodnění napadeného rozhodnutí jen na svoji vázanost právním názorem soudu vyšší instance. Zdá se dokonce, že odvolací soud v této věci sice explicitně vyjádřil respekt k rozhodnutí soudu dovolacího, implicitně však – tím, že v odůvodnění nepředložil hmotněprávní argumenty odůvodňující formulaci výroku – k němu zaujal zřetelně rezervovaný postoj. A právě v návaznosti na rozsudek Nejvyššího soudu ČR nelze napadený rozsudek považovat za souladný s ústavním pořádkem.

Právní názor, jehož výrazem je výrok napadeného rozsudku, je totiž nutno hledat v kasačním rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR. I v tomto rozhodnutí, ač je celkově velmi rozsáhlé, však relevantní právní argumentace v podstatě chybí. Dovolací soud svůj závěr o nenaplnění podmínek generální klauzule odůvodnil následovně: „Žalovaný jako zaměstnanec žalobce (ve funkci vedoucího útvaru nákupu a skladového hospodářství) za situace, kdy měl žalobce určité problémy s předchozím dodavatelem obalových výrobků, byl kontaktován společností P., v. o. s., (tuto společnost dříve sám žalobce odmítl). Se společností P., v. o. s., uzavřel dne 11. 10. 1996 žalobce

kupní smlouvu na dodávku obalových výrobků, jejichž cena byla samotným žalobcem při podpisu smlouvy snížena z původně navrhované částky 6,80 Kč za kus na částku 6,60 Kč za kus. Dále bylo prokázáno, že až po uzavření kupní smlouvy mezi žalobcem a společností P., v. o. s., uzavřel žalovaný na návrh společnosti P., v. o. s., s touto společností smlouvu o zprostředkování (dne 20. 10. 1996) na dobu od uzavření smlouvy do ukončení výroby obalových materiálů pro žalobce, v níž bylo dohodnuto, že za každý dodaný výrobek mu bude vyplacena provize v rozsahu 0,60 Kč, a to poté, co bude zaplacená kupní cena dodaného zboží žalobcem společností P., v. o. s.“

Dovolací soud (a v důsledku vázanosti jeho právním názorem i soud odvolací) tak dovodil, že jednání vedlejšího účastníka nebylo způsobilé přivodit újmu spotřebitelům ani soutěžitelům toliko z časové souslednosti uzavření kupní smlouvy a smlouvy o zprostředkování. Tím však došlo k opomenutí skutečností rozhodných pro poctivé obchodní vyjednávání a rozhodování. Stěžovatel se rozhodoval na základě dostupných informací a spoléhal přitom na loajalitu a odbornou zdatnost svého zaměstnance. Je proto zcela nepřijatelné odmítat jeho nároky s tím, že s cenou sám souhlasil. Pokud by totiž byl obeznámen se všemi okolnostmi vyjednávání (např. s nekalým jednáním svého zaměstnance), s cenou by pravděpodobně nesouhlasil. Navíc obecné soudy zcela pominuly, že újma ve smyslu § 44 obch. zák. nemusí být pouze hmotná, ale může spočívat i v poškození prestiže či dobré pověsti soutěžitele.

Zmíněný postup Nejvyššího soudu ČR a v návaznosti na něj i soudu odvolacího je tudíž ryze formalistický a ignoruje účel úpravy nekalé soutěže v obchodním zákoníku, kterým je ochrana před agresivními, nemravnými a škodlivými praktikami ostatních soutěžních subjektů. Bagatelizace jed-

nání vedlejšího účastníka, který porušoval své povinnosti vůči stěžovateli a dopouštěl se skrytého a těžko prokazatelného uplácení ve formě provizí nákupčím, k níž v důsledku rozhodnutí obecných soudů došlo, je z ústavněprávního hlediska nepřijatelná. Takové jednání nepochybně deformovalo ceny na trhu a škodilo pověsti stěžovatele. Stěžovatel byl navíc nucen vynaložit nemalé náklady nejen na úhradu deformovaných cen, nýbrž i na hledání nového zaměstnance, který by vedlejšího účastníka nahradil.

Ústavní soud ČR podotýká, že podle čl. 83 Ústavy je jeho základním úkolem ochrana ústavnosti; proto mu zásadně nepřísluší hodnotit interpretaci jednoduchého práva. Do rozhodovací činnosti obecných soudů je proto Ústavní soud ČR oprávněn zasáhnout pouze tehdy, byla-li pravomocným rozhodnutím těchto orgánů porušena základní práva a svobody stěžovatelů chráněné ústavním zákonem. Ústavní soud ČR tedy není třetí či čtvrtou instancí v systému obecného soudnictví a není ani součástí soustavy obecných soudů. Nesprávná aplikace jednoduchého práva obecnými soudy proto zpravidla nemá za následek porušení základních práv a svobod; to může nastat, jak Ústavní soud ČR konstatoval v řadě svých rozhodnutí (např. nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. III. ÚS 224/98, Sb. n. a u., sv. 15, č. 98) až v případě, že dojde k porušení některé z těchto norem jednoduchého práva v důsledku svévole (např. nerespektováním kogentní normy) anebo v důsledku interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (např. přepjatý formalismus).

Ústavní soud ČR však má shora nastíněné podmínky svého zásahu za splnění; dospěl totiž k závěru, že aplikace ustanovení § 44 obch. zák. na skutkový stav, jak byla provedena obecnými soudy, je v rozporu s principy spravedlnosti. Tím, že posoudily jednání vedlejšího účastníka zcela

formalisticky a nepřihlédly k ústavním principům, jež prostupují i úpravu nekalé soutěže, porušily obecné soudy ústavně garantovaná práva stěžovatele. I výklad ustanovení § 44 obch. zák. totiž musí být proveden s ohledem na ústavně garantovaná práva. Ačkoliv Listina základních práv a svobod primárně garantuje základní práva, která představují subjektivní veřejná práva a působí přímo pouze mezi jednotlivcem a veřejnou mocí, působí v některých případech základní práva tak, že jednoduchým právem „prozařují“. Tak je tomu ve vztazích horizontálních, tedy ve vztazích, které nejsou založeny na nadřízenosti a podřízenosti, tj. ve vztazích, v nichž jsou si jejich účastníci rovni (srov. například nález ve věci sp. zn. I. ÚS 185/04, Sb. n. a u., sv. 34, str. 19).

Úprava nekalé soutěže, jak je provedena v obchodním zákoníku, je navázána zejména na ustanovení čl. 26 Listiny, které zaručuje svobodné podnikání. Toto ustanovení přímo chrání jednotlivce toliko před zásahy ze strany veřejné moci, avšak ovlivňuje i výklad zákonné úpravy, která má sloužit k ochraně podnikatelské činnosti před škodlivými zásahy jednotlivců (tj. v horizontální rovině). Právo na svobodné podnikání podle čl. 26 Listiny, jež v tomto případě působí jako objektivní hodnota ovlivňující výklad podústavního práva, je navíc nutné vykládat spolu se zásadou materiálního právního státu zakotvenou v čl. 1 odst. 1 Ústavy. Takto vyloženo dává uvedené ustanovení obecným soudům povinnost poskytnout ochranu podnikatelské činnosti, pokud je do ní zasaženo způsobem, který se přičí elementárním pravidlům férovosti a dobrým mravům soutěže. Ústavně konformní výklad ustanovení § 44 obch. zák. by totiž měl podnikateli v co možná nejvyšší míře zaručit právo na podnikání v prostředí nezatíženém korupcí a klientelismem; tyto podmínky byly naplněny v původních rozhodnutích Vrchního soudu

v Olomouci (čj. 4 Cmo 34/2003-83 a čj. 4 Cmo 162/2007-132), jež byla Nejvyšším soudem ČR zrušena. Opačný výklad – přijatý v napadeném rozsudku a shora nastíněný – který jednání vedlejšího účastníka aprobuje, těmto požadavkům nevyhovuje.

Lze tedy uzavřít, že obecné soudy v projednávané věci aplikovaly ustanovení § 44 obch. zák. způsobem, který se příčí elementárním zásadám shora vylíčeným. Tím, že jednání vedlejšího účastníka označily jako nezpůsobilé přivodit újmu ostatním soutěžitelům a spotřebitelům, porušily stěžovatelovo právo na svobodné podnikání v podmínkách materiálního právního státu a právo na spravedlivý proces.

Z uvedených důvodů Ústavní soud ČR napadený rozsudek Vrchního soudu v Olomouci podle ustanovení § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil.

Vrchní soud v Olomouci, ke kasaci jehož rozhodnutí nálezem Ústavního soudu ČR dochází, bude v dalším řízení vázán podle čl. 89 odst. 2 Ústavy právě tímto nálezelem a nikoliv právními názory obsaženými v předcházejícím rozhodnutí dovolacího soudu.

2. Svoboda názoru vyjádřeného reklamou

§ 44 a násl. obch. zák.

Svoboda názoru zahrnuje i komerční vyjadřování názorů, jako je čistá hospodářská reklama, pokud je naplněna hodnotícím či názorovým obsahem.

Vyjadřování názorů, které obrazejí pozornost veřejnosti k obecným neduhům doby, požívá ústavní ochrany ve zvláštní míře.

I pouhé vystavení neduhu na pranýř může být podstatným přínosem ke svobodnému vnitřnímu rozboru a sebereflexi.

Mysl občana nezraněná bídou okolního světa nepředstavuje zájem, k jehož ochraně by stát směl omezit základní práva. Jinak by tomu bylo tehdy, pokud by reklama ukazovala odporné, strach vzbuzující nebo mládež ohrožující fotografie.

Svoboda projevu je chráněna nezávisle na tom, zda je vyjádření racionální nebo emotivní, odůvodněné nebo bezdůvodné, či zda je ostatními přijímáno jako užitečné nebo škodlivé, hodnotné nebo bezcenné.

Rozhodnutí Spolkového ústavního soudu SRN ze dne 12. 12. 2000, sp. zn. 1 BvR 1762/95 a 1787/95

PrRo č. 6/01, s. 299–302

Z odůvodnění:

Předmětem řízení se staly tři reklamní prezentace společnosti United Colors of Benetton uveřejněné na barevné dvojstraně německého časopisu Stern. První reklama s názvem „Ropou znečištěná kachna“ směřovala do problematiky ropného znečištění životního prostředí. Byla na ní zachycena umírající divoká kachna plovoucí na hladině v husté vrstvě uniklé ropy. Druhá reklama s názvem „Dětská práce“ představovala tíživé sociální podmínky zemí třetího světa na příkladu manuálně pracujících dětí. Třetí reklama spočívala ve fotografii nahého lidského pozadí s vytetovaným nápisem „H.I.V. positive“. Všechny prezentace byly na krajích doplněny tradičním sloganem společnosti „United Colors of Benetton“.

Záhy po uveřejnění vyzvala německá Centrála pro potírání nekalé soutěže

příslušné nakladatelství, aby se zdrželo další publikace těchto reklam a po jeho odmítnutí se obrátila se žalobou na soud, který jí v plném rozsahu vyhověl.

Po odvolání společnosti United Colors of Benetton i příslušného nakladatelství potvrdil rozhodnutí Nejvyšší soudní dvůr SRN, když konstatoval, že se ve všech případech jedná o nekalosoutěžní reklamu ve smyslu § 1 UWG (generální klauzule nekalé soutěže).

Základem právní argumentace Nejvyššího soudního dvora SRN byl rozpor reklamy s dobrými mravy, neboť inzerent měl údajně u nikoli nepatrné části spotřebitelské veřejnosti vzbudit záměrnou sebe prezentací ve spojení s neštěstím pocitu solidarity a solidarity s jeho podnikáním. Soud zaujal stanovisko, že soutěžitelé v zásadě mohou vyjadřovat své názory ke společensky závažným tématům formou reklamy na sebe samé, ale musí při tom dodržet souvislost tématu s jejich osobou, činností nebo produktem. V posuzovaném případě tak tomu nebylo, neboť představení těžkého utrpení lidí a zvířat ve spojení s logem oděvní společnosti United Colors of Benetton nebylo ani věcně podložené ani společensky přínosné. Pravým záměrem nekalého jednání mělo být skryté psychologické ovlivnění spotřebitelů s ryze komerčním cílem zvýšení odbytu. Zobrazení „bídy světa“ bylo zneužito k vyvolání pocitu solidarity spotřebitelů s takto se prezentující společností a jako takové bylo shledáno nemravným. Pokud jde o třetí z reklam („H.I.V. positive“), Nejvyšší soudní dvůr SRN doplnil své úvahy o nepřipustný zásah do lidské důstojnosti nemocných AIDS, kteří jsou reklamou nálepkováni a vyčleněni ze společnosti. Ohodnotil ji proto jako zvláště nevkusnou a zraňující. Upozornil rovněž na nedobré působení reklamy na populaci nekonfrontovanou s nemocí AIDS, v níž je takto podporován pocit separace nemoc-

ných ze společnosti. Zejména s ohledem na generaci mladých příjemců reklamy, kteří již postrádají srovnání s hrůzným vyčleněním lidí ze společnosti v německé minulosti, musí i soutěžní právo působit proti diskriminaci trpících a proti klíčící mentalitě „onálepkovaných“.

Společnost United Colors of Benetton rozhodnutí přijala, nakladatelství však podalo ústavní stížnost. Spolkový ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl, neboť napadenými rozsudky obecných soudů bylo nepřípustně zasaženo do ústavně zaručených práv stěžovatele, když mu upřely realizaci svobody tisku zaručenou mu čl. 5 odst. 1 druhou větou spolkové ústavy.

Podle Ústavního soudu SRN ústavně chráněná svoboda tisku zahrnuje celý obsah činnosti vydavatele, tedy i svobodu publikace cizích názorů ... Vydavateli nesmí být zakázána publikace cizích názorů, pokud je samotnému jejich nositeli dovoleno je vyjadřovat a šířit.

Všechny tři sporné reklamy odpovídají komerčnímu vyjadřování názorů naplněnému hodnotícím či názorovým obsahem. Všechny znázorňují obecné společenské problémy (znečištění životního prostředí, dětská práce, segregace nemocných), a tím zároveň obsahují hodnotový soud k sociálně a politicky závažným otázkám. Jedná se o výmluvné, tvorbu názorů ovlivňující obrazy s názorově tvorným obsahem. Z toho ostatně vycházejí i napadené rozsudky, když uvádějí, že „reklama záměrně pranýřuje bídu světa“.

Ústavní soud SRN dospěl k závěru, že vyjadřování názorů, které obraze pozornost veřejnosti k obecným neduhům doby, požívá ústavní ochrany ve zvláštní míře. Na tom nic nemění, že společnost United Colors of Benetton vyjádřila uvedená společenská témata v rámci sebereklamy,

vzdala se jakéhokoli komentáře a připomněla se vlastním ložem.

Zákaz zveřejnit předmětné reklamy společnosti United Colors of Benetton není z ústavněprávního hlediska přípustný.

Velká část dnešní reklamy je charakterizována snahou vzbudit pozornost a sympatie citově zabarvenými motivy. Všudepřítomná je komerční reklama, která se sugestivní silou vzbuzuje libidózní touhy, zaklíná se svobodou a nezávazností a slibuje lesk společenské prominence. Je možné, že spotřebitel je proti těmto motivům již obrněn. Tento efekt návyku však neopravňuje připisovat dosud méně zatíženému pocitu soustrasti obtěžující účinky.

Zájmy jiných soutěžitelů ani zásada volné soutěže nebyly předmětnými reklamami dotčeny. Seberekлама, která není spojena s konkrétním zbožím, se stala běžnou, aniž by tím utrpěl princip výkonné soutěže. I jiní soutěžitelé, kteří zamýšlejí k podpoře svého odbytu užít obdobné formy reklamy, mohou tak učinit stejně jako společnost United Colors of Benetton.

Tématika společenských problémů v reklamě není typická a v souvislosti s předmětem činnosti společnosti United Colors of Benetton může působit odcizeně. Tím však není pro nezaujatého pozorovatele zpochybněna vážnost výpovědi poselství. Kdyby tomu bylo jinak, nemohla by u něj vzbudit žádnou soustrast.

Způsob výkladu generální klauzule nekalé soutěže obecnými soudy neobstojí ve světle svobody projevu.

Nejvyšší soudní dvůr SRN uvedl, že reklama „H.I.V. positive“ hrubě zraňuje lidskou důstojnost, stigmatizuje nemocné

AIDS, a tím je vyčleňuje ze společnosti. Tak jednoznačný význam však reklama nemá. Ukazuje pouze bez jakéhokoli komentáře člověka, který je označený jako H.I.V. pozitivní. Není tím vnucován skandální, ale realitě nepřilíhající vzdálený stav společenské diskriminace a vyčlenění infikovaných H.I.V. ze společnosti. Přílehlým se jeví význam, že má být veřejně poukázáno na tento stav hodný kritiky. Takovou reklamou by mohlo být zváno i na kongres o nemoci AIDS, jak trefně poznamenal stěžovatel. Řeč fotografie je snad v konvenčním smyslu nepřístojná. Ze zobrazeného člověka ovšem není vidět více než horní polovina obnaženého pozadí, na němž se zdá být velkým černým písmem vytetována zkratka „H.I.V.“ a pod ní šikmo umístěno slovo „positive“. Pouze z toho se nedá vyčíst ani cynismus ani jakákoliv afirmativní tendence. Reklama je založena pouze na upoutání pozornosti konfrontovaných čtenářů. Význam reklamy ve smyslu kritického výkřiku nemůže být v celém kontextu zpochybněn. Je sice nezvyklé, že společnost podnikající v oblasti textilního průmyslu provozuje sebereklamu vážně míněnými společenskopolitickými tématy a stojí to v ostrém kontrastu s odvětvovými zvyky jiných soutěžitelů. To může vyvolávat pochyby o vážnosti kritického úmyslu reklamy a být shledáno neslušným, jak formuloval Nejvyšší soudní dvůr SRN. V kontextu však tím nemůže být vyvolán dojem, že by reklama sama o sobě stigmatizovala a separovala infikované H.I.V. ze společnosti. Její kritická tendence, její burcující působení, jsou nepřehlédnutelné. Jinak by tomu snad bylo, kdyby reklamou byl podporován konkrétní produkt; ve spojení s určitými spotřebními předměty nebo službami by mohlo vznikat zesměšňující nebo sužující působení. Samotný nápis „United Colors of Benetton“ takové působení nevyvolává.

3. Objektivní charakter nekalosoutěžního jednání

§ 44 a násl. obch. zák.

Při posuzování nekalosoutěžního jednání nemůže být relevantní, co ten který soutěžitel svým jednáním zamýšlel, nýbrž jak jeho jednání objektivně působilo na osoby, jimž bylo určeno.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 1. 2003, sp. zn. 29 Odo 8/2001

Z odůvodnění:

Žalovaný zaslal společnosti M. P. a dalším čtyřem hutním společnostem dopis následujícího znění: „Vážení obchodní přátelé, dostala se nám do rukou nabídka firmy D. v. o. s. O., jejíž kopii Vám v příloze zasíláme. Jako dlouholeté obchodní partnery, se kterými jsme v oboustranném prospěšném kontaktu, si Vás dovoluujeme upozornit, že převážná část nabídky firmy D. se týká duševního majetku VÚHŽ a. s. D. a byla vyvinuta v úkolech, na jejichž řešení jste se podíleli prostřednictvím bývalého GR HŽ a naše společnost se zavázala k jejich následné dodávce na základě konkrétních objednávek. Při realizaci uvedené nabídky a případné dodávce dochází k nekalosoutěžnímu jednání, proti němuž jsme nuceni se bránit soudní cestou. Podáváme Vám tuto informaci, abyste se z neznalosti těchto skutečností nestali přímými, resp. nepřímými účastníky soudního sporu.“

Krajský obchodní soud v Ostravě návrh žalobce, aby žalovaný zaslal žalobci omluvný dopis v navrhovaném znění a zaplatil mu zadostiučinění ve výši 100 000 Kč, zamítl. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaný se tvrzeného nekalosoutěžního jednání nedopustil, ale pouze se oprávněně bránil proti nekalosoutěžnímu jednání žalobce.

Vrchní soud v Olomouci rozsudek Krajského obchodního soudu v Ostravě změnil tak, že žalovaný je povinen zaslat do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku adresátům dopisu obsahujícího tvrzení o nekalosoutěžním jednání, dopis tohoto znění: „Vážení obchodní přátelé, omlouváme se za nesprávnou informaci, kterou jsme Vám poskytl o činnosti v. o. s. D. v dopise z 12. 6. 1992 zn. 112/R. Prohlašujeme výslovně, že se tato společnost v dopise uvedeného nekalosoutěžního jednání nedopustila.“ A dále uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 100 000 Kč jako přiměřené zadostiučinění.

Na základě zjištěného skutkového stavu odvolací soud dovodil, že účastníci řízení byli v době, kdy žalovaný rozeslal dopis, jehož důsledky jsou předmětem sporu, soutěžiteli a předmětný dopis byl nejen způsobilý přivodit žalobci v hospodářské soutěži újmu, ale újmu mu i přivodil. Po posouzení z hlediska ustanovení § 50 obch. zák., zvláště s přihlédnutím k poslední větě odstavce 2 tohoto ustanovení, odvolací soud dospěl k závěru, že šlo o zlehčování obchodní pověsti žalobce a nejednalo se přitom o oprávněnou obranu.

Podle názoru odvolacího soudu jde především o to, zda informace obsažené v dopise žalovaného ze dne 12. 6. 1992 jsou pravdivé. Je nesporné, že společníci žalobce byli dlouholetými zaměstnanci žalovaného, podíleli se na jeho výzkumných úkolech a přitom získali bezpochyby řadu odborných znalostí a zkušeností. Byli rovněž nepochybně osobně známi i obchodním partnerům účastníků, a to již proto, že jejich okruh není příliš široký. Pokud došlo k reálné konkurenci produktů účastníků řízení, nelze bez dalšího dokazování posoudit, zda společníci žalobce jako bývalí pracovníci žalovaného odcizili obchodní tajemství žalovaného, co případně bylo oním odcizeným obchodním tajemstvím a co jsou jen

přirozené zkušenosti a dovednosti, které každý nabývá v průběhu své pracovní kariéry a pak je volně používá. Žalobce se v průběhu řízení bránil tvrzení žalovaného, že pouze okopíroval jeho produkty a ty potom vydával za vlastní. Odvolací soud měl však za to, že i pokud by bylo tvrzení žalovaného v předmětném dopise pravdivé, jeho jednání nelze hodnotit jako oprávněnou obranu. Do určité míry lze vést paralelu mezi oprávněnou obranou před nekalou soutěží podle obchodního zákoníku a nutnou obranou podle trestněprávních předpisů a je tedy nutno vždy zkoumat jednak důvodnost, jednak přiměřenost obrany před nekalosoutěžním jednáním vzhledem k dobrým mravům soutěže.

Nedůvodnost jednání žalovaného spatřil odvolací soud zejména v tom, že žalovaný již od vzniku společnosti žalobce věděl nebo vědět musel nejen o její existenci, ale i o jejím personálním obsazení a předmětu činnosti. Až do doby ukončení pracovních poměrů společníků žalobce však neučinil nic k ochraně svých oprávněných zájmů, zejména neuzavřel se společníky žalobce žádné dohody, které by jim bránily v konkurenční činnosti. Teprve v polovině roku 1992 došel k závěru, že žalobce je pro něj nepřijemným konkurentem a rozhodl se jej vyřadit z hospodářské soutěže zpochybněním jeho obchodní pověsti.

Nepřiměřenost obrany žalovaného spatřoval odvolací soud ve zřejmé zlovolnosti dopisu žalovaného ze dne 12. 6. 1992, když žalovaný záměrně nekonkrétní formulací svého dopisu dosáhl toho, že obchodní aktivity žalobce se staly nevěrohodnými, což mohlo mít pro žalobce fatální důsledky. Účinek dopisu ještě zvyšoval jeho závěr, v němž se případným obchodním partnerům žalobce nepřímo vyhrožovalo soudními spory.

Na rozdíl od soudu prvního stupně tedy posoudil odvolací soud žalobu co do

základu za důvodnou, a proto rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě vyhověl.

Nejvyšší soud ČR dovolání v části odmítl a v části zamítl.

Dovolací soud ve svém rozhodnutí uvedl, že má za to, že při hodnocení obsahu dopisu a z něj vyplývajících důsledků je rozhodné objektivní vyznění, bez zřetele na subjektivní pohnutky pisatele dopisu. Tak je tomu při posuzování každého nekalosoutěžního jednání, protože nemůže být relevantní, co ten který soutěžitel svým jednáním zamýšlel, nýbrž jak jeho jednání objektivně působilo na osoby, jimž bylo určeno.

V tomto smyslu je nezbytné se s posouzením odvolacího soudu ztotožnit, poněvadž předmětný dopis vyzněl nepochybně jako jednání nekalé soutěže, a to zlehčování ve smyslu ustanovení § 50 obch. zák. Takovým zlehčováním je i uvádění a rozšiřování pravdivých údajů o poměrech či výkonech jiného soutěžitele, pokud jsou způsobily tomuto soutěžiteli přivodit újmu a o tom, že byl předmětný dopis způsobil přivodit újmu žalobci, není pochyb.

Z výsledků dokazování rovněž nepochybně plyne, že inkriminovaný dopis byl zaslán nejen jednomu adresátovi – a. s. M. P., ale i dalším čtyřem hutním společnostem, o čemž svědčí kupř. dopis a. s. N. h. O. z 9. 7. 1992, adresovaný žalobci, a dále zejména výpovědi svědků B. A., pracovníka TŽ T., V. J., pracovníka NH O. a dalších.

Pokud jde o tzv. oprávněnou obranu ve smyslu ustanovení § 50 odst. 2 věta druhá obch. zák., dovolací soud shodně s odvolacím soudem dovozuje, že nelze mít za to, že žalovaný soutěžitel byl k takovému jednání, tj. rozeslání zlehčujícího dopisu obchodním partnerům, okolnostmi donucen.

Jednání žalovaného uvedenou formou nebylo adekvátní okolností, žalovaný měl možnost se bránit tvrzenému nekalosoutěžnímu či konkurenčnímu jednání žalobce přiměřeně jiným způsobem, než zlehčováním podle výše cit. ustanovení, popř. poškozováním jeho obchodní pověsti apod. V daném případě byla jednáním žalovaného naplněna skutková podstata zlehčování podle ustanovení § 50 obch. zák., avšak i generální klauzule nekalé soutěže podle § 44 odst. 1 obch. zák., když žalovaný předmětným dopisem jednal v rozporu s dobrými mravy hospodářské soutěže a toto jednání bylo způsobilé přivodit újmu žalobci jako soutěžiteli (přitom zákon zde nevyžaduje, aby taková újma skutečně způsobena byla). Zároveň je namístě též zdůraznit, že věcná opodstatněnost či pravdivost předmětného dopisu není z hlediska aplikovaných skutkových podstat relevantní, když rozhodný je objektivní důsledek či výsledek nekalosoutěžního jednání žalovaného prostřednictvím dopisu (přitom škodlivým následkem nemusela být hmotná újma, postačila hrozba takové újmy, nehledě na morální újmu, popř. dobrou pověst, tzv. *goodwill* žalobce).

4. Objektivní charakter nekalosoutěžního jednání

§ 44 a násl. obch. zák.

Obchodní zákoník v příslušných ustanoveních upravujících nekalou soutěž (§ 44 a násl. obch. zák.), která stanovují, co je jednáním v nekalé soutěži, volní složku projevu vůle (zavinění úmyslné či nedbalostní, zakládající možnost vyvinění – exkulpce) neřeší, ale právě naopak odpovědnost rušitele zakládá na objektivním principu.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2006, sp. zn. 32 Odo 1230/2005

Z odůvodnění:

Žalobkyně podniká kromě jiného v oblasti poskytování softwaru a v roce 1997 si u právního předchůdce žalovaného 1) zaregistrovala internetovou doménu s názvem „s.cz“ a tuto užívala do 6. 8. 2001, kdy jí byl přístup znemožněn, její obsah byl smazán a nahrazen jiným. Ke dni 14. 8. 2001 došlo dle pokynu bývalého člena představenstva žalobkyně a ustanoveného administrátora Ing. M. H. k registraci převodu domény z žalobkyně na žalovanou 2).

Městský soud v Praze uložil žalovanému 1), aby umožnil žalobkyni zaregistrovat se jako majitelka domény s názvem „s.cz“ v rejstříku (databázi) domén pod doménou nejvyššího stupně „cz“, který spravuje a který je přístupný na internetových stránkách a aby jí umožnil řádné užívání domény s názvem „s.cz“ (výrok I.) a žalované 2) uložil povinnost zdržet se užívání domény s názvem „s.cz“ (výrok II.).

Soud prvního stupně dovodil, že žalobkyni svědčí priorita v registraci a užívání domény „s.cz“. Postavení Ing. H. k žalobkyni v době převodu domény posoudil z pohledu Pravidel registrace doménových jmen a Pravidel komunikace, autorizace a potvrzování změn (dále jen „Pravidla“), vydaných žalovaným 1), závazných pro zúčastněné strany jako vztah mandanta a mandátáře (§ 566 a násl. obch. zák., případně § 724 a násl. obč. zák.), neboť v rozhodné době Ing. H. již nebyl členem představenstva žalobkyně, tj. nebyl osobou oprávněnou vykonávat za žalobkyni činnosti spojené s technickým provozem domény. Dospěl k závěru, že administrátor při převodu domény na žalovanou 2) překročil svoje oprávnění, a protože žalobkyně překročení podle § 33 odst. 1 obč. zák. neschválila, ale naopak se převodu bránila, právní účinky převodu vůbec nenastaly. Soud prvního stupně uzavřel, že s ohledem

na následný vztah Ing. H. a žalované 2), v jejímž zájmu a v jejíž prospěch byl právní úkon převodu učiněn, naplnilo jednání žalované 2) generální klauzuli nekalé soutěže, neboť šlo o jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, které současně naplnilo i skutkovou podstatu parazitování na pověsti a nedovoleného užívání zvláštního označení, které se v zákaznických kruzích stalo pro žalobkyni příznačným. Protože výsledek rozhodnutí vůči žalovanému 1) jako registrátorovi doménových jmen je vázán na výsledek rozhodnutí vůči žalované 2), shledal žalobu důvodnou rovněž vůči žalovanému 1), byť na jeho straně k protiprávnímu jednání nedošlo z důvodu, že dlouhodobě jednal za žalobkyni právě s Ing. H., tudíž při přeregistraci domény nepochybil, neboť o překročení oprávnění administrátora nevěděl a ani vědět nemohl.

K odvolání žalované 2) Vrchní soud v Praze rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Odvolací soud plně převzal skutková zjištění soudu prvního stupně. Odmítl námitky odvolatelky o nesprávném posouzení otázky existence jejího soutěžního vztahu k žalobkyni. Dospěl k odlišnému právnímu závěru o vztahu Ing. H. k žalobkyni. Aplikaci § 724 a násl. obč. zák. shledal nesprávnou a zdůraznil, že Ing. H. vztah obdobný vztahu mandátnímu měl k žalobkyni pouze po dobu, kdy byl členem představenstva (§ 66 odst. 2 obč. zák.). Poté, co přestal být členem kolektivního orgánu žalobkyně, však již pouze fakticky pokračoval v původním pověření. Právní úkony, které v té době učinil, proto nemohly mít a neměly předpokládané právní účinky. Přes tento závěr však odvolací soud dovodil, že žalobkyně mohla být jednáním Ing. H., konaným ve prospěch žalované 2), potažmo tudíž žalovanou 2) poškozena, neboť to byla žalovaná 2), která využila ke svému podnikání doménu „s.cz“, do té doby nepřetržitě užívanou žalobkyní, jednala proto v rozporu s dobrými mravy soutěže a takovému jednání

bylo způsobitelné přivodit žalobkyni újmu. Tím, že žalobkyně ztratila možnost prezentovat se na internetu pod adresou „s.cz“, byla značnou měrou vyražena ze soutěže. Na druhé straně žalovaná 2) získala nahrazením obsahu stránek vlastním textem soutěžní výhodu. Uzavřel, pokud jde o žalovaného 1), že uložení povinnosti provést registraci domény je nezbytné, aby byl nastolen původní pokojný stav. Pokud jde o žalovanou 2), požadavek na zdržení se užívání domény „s.cz“ odpovídá tomu, že k doméně nenašla práv a jejím užíváním se vůči žalobkyni dopouštěla zakázaného nekalosoutěžního jednání. Rozhodnutí soudu prvního stupně proto označil za věcně správné.

Nejvyšší soud ČR dovolání odmítl.

5. Objektivní charakter nekalosoutěžního jednání

§ 44 a násl. obč. zák.

Zákonná úprava nekalé soutěže není založena na pravdivosti či nepravdivosti rozšiřovaných informací, ale na způsobu, okolnostech a důsledcích, které měly sdělované údaje na postavení dotčeného subjektu (srov. § 44 odst. 1 až § 52 obč. zák.). Proto není relevantní provádět o nich dokazování, neboť skutečnosti zjištěné z provedených důkazů by posouzení povahy jednání žalované nemohly ovlivnit.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 4. 2006, sp. zn. 32 Odo 1370/2005

Z odůvodnění:

Předmětem podnikání žalobkyně bylo mimo jiné vyhotovování a montáž pulců centralizované ochrany. Společníky žalobkyně byli Ing. H., Ing. Ž. a Ing. O. Externím spolupracovníkem a společníkem byl také Ing. Š. Žalobkyni bylo přiznáno výji-

mečné postavení, založené usnesením vlády ČR z roku 1992, doplněné rozhodnutím Policie ČR o výběru pultu centralizované ochrany, vyvinutého žalobkyní, do výzbroje Policie ČR. Ve výběrovém řízení, které bylo realizováno na základě usnesení vlády, žalobkyně zvítězila se svým výrobkem F. II a uzavřela kupní smlouvu na dodávku tohoto zařízení. Za žalobkyni s policií jednali převážně Ing. O. a Ing. H. V dubnu 1994 ukončili pracovní poměr s žalobkyní její dosavadní vývojoví pracovníci Ing. M., Ing. F a Ing. N a vzápětí uzavřeli pracovní smlouvu s žalovanou, přičemž dohody o rozvázání pracovního poměru s žalobkyní, stejně jako pracovní smlouvy s žalovanou s těmito osobami sjednal a podepsal Ing. O. Ten také v květnu roku 1995 zaslal Policejnímu prezidiu Policie ČR dopis, v němž obdobným způsobem informoval o situaci ve společnosti žalobkyně a téměř ve stejném čase o situaci u žalobkyně obdobným způsobem informovali pracovníky Policejního prezidia též Ing. Š. a Ing. H. Odpovědní pracovníci Policejního prezidia získané informace interpretovali jako rozpad žalobkyně a následný spor o autorství softwaru v nich vzbudil obavy o právní bezvadnost jejích výrobků a vyvolal nejistotu o tom, se kterým z obou subjektů předešle jednali. S ohledem na skutečnost, že komunikační protokol, nezbytný pro výrobu softwarového vybavení pultu centralizované ochrany, znaly obě společnosti, a protože existovalo povědomí o odchodu vývojových pracovníků žalobkyně k žalované, rozhodla Policie ČR ve druhé polovině roku 1997 o umožnění vstupu dalšího dodavatele objektových zařízení pro systém F. II, a to společnosti A., s. r. o. Následně pak byla zavedena praxe výběrových řízení, v nichž byly průběžně úspěšnými jak žalobkyně, tak i žalovaná.

Krajský soud v Brně zamítl žalobu v rozsahu nároku, aby žalovaná byla uložena povinnost zaslat na adresu Ministerstva

vnitřa ČR dopis ve znění specifikovaném v žalobě (výrok I.), dále zamítl žalobu v rozsahu nároku, aby žalovaná zaplatila žalobkyni na přiměřeném zadostiučinění částku 2 500 000 Kč (výrok II.) a rovněž zamítl nárok na přiznání práva uveřejnit výrok a zkrácené odůvodnění rozsudku na náklady žalované v deníku H. noviny a magazínu S., a to v každé z těchto tiskovin jedenkrát (výrok III.).

Soud prvního stupně dovodil, že jednání žalované bylo jednáním v hospodářské soutěži a že žalobkyně i žalovaná jsou soutěžiteli ve smyslu definice § 41 obch. zák. Dále naznal, že v posuzovaném případě je zásadní otázkou posouzení obsahu dopisu nazvaného „Závažné oznámení“ ze dne 17. 5. 1995, který žalovaná zaslala Ministerstvu vnitřa ČR. Obsah tohoto dopisu posoudil jako sdělení o hrozícím rozpadu vývojového týmu či hrozícím reálném nebezpečí prolomení ochrany softwarového vybavení, které však ve svých důsledcích nepředstavuje jednání v rozporu s dobrými mravy, byť lze konstatovat, že obsah oznámení je na samé hranici korektnosti. Dospěl k závěru, že rozeslání dopisu nenaplnilo podmínku způsoblosti přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, tedy přivodit újmu žalobkyni, a že nebylo prokázáno, že by pouze a výlučně v důsledku předmětného oznámení ze dne 17. 5. 1995, rozeslaného hlavnímu odběrateli žalobkyně, tj. Policii ČR, začala Policie ČR spolupracovat s žalovanou, s tím, že následný kontakt žalované s Policií ČR, v důsledku zavedení výběrových řízení, byl naopak žádoucí, neboť došlo ke vzniku konkurenčního prostředí na trhu, aniž by však byla žalobkyně z dalších obchodních vztahů s Policií ČR vyloučena. Nastolení praxe výběrových řízení ve svém důsledku znamenalo zmenšení objemu zakázek žalobkyně, aniž by však bylo prokázáno, že k tomuto snížení obchodních aktivit žalobkyně došlo v důsledku jednání žalované, tedy v důsledku

rozeslání předmětného dopisu. Uzavřel, že jednání žalované nenaplnilo všechny znaky generální klauzule nekalé soutěže podle § 44 odst. 1 obch. zák., nelze je tudíž kvalifikovat jako jednání nekalosoutěžní.

K odvolání žalobkyně Vrchní soud v Olomouci rozsudek soudu prvního stupně změnil ve výroku I. tak, že uložil žalované povinnost do tří dnů od právní moci rozsudku, zaslat na adresu Ministerstva vnitra ČR dopis v následujícím znění: „Oznamujeme Vám, že údaje obsažené v dopise ze dne 17. 5. 1995 o tom, že nastalo reálné nebezpečí rozpadnutí vývojového týmu ve společnosti F., spol. s r. o., a tom, že ze strany této firmy existuje nebezpečí prolomení ochrany softwarového vybavení, přičemž vyřazení všech ochranných pro celý systém může potvrdit pouze firma F.–A., spol. s r. o., nejsou pravdivé“ a současně ve zbývajících částech rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odvolací soud se ztotožnil se soudem prvního stupně, pokud jde o skutková zjištění, jakož i co do právního závěru, že jednání žalované bylo jednáním v hospodářské soutěži, neboť je zcela nepochybné, že žalobkyně i žalovaná jsou soutěžiteli. Neztotožnil se však s právním závěrem soudu prvního stupně, že popsání jednání žalované spočívající v rozeslání dopisu „Závažné oznámení“ není jednáním v rozporu s dobrými mravy. Naopak z tohoto dopisu dovoďil naprosto zřetelný úmysl žalované vyvolat u hlavního odběratele žalobkyně pochybnosti o možnosti další bezproblémové spolupráce s žalobkyní. Odvolací soud zdůraznil, že v dopise jsou poskytovány žalovanou částečně pravdivé informace o skončení pracovního poměru vývojových pracovníků systému F. u žalobkyně, ale také informace, jimiž žalovaná prezentuje nastalou situaci jako nebezpečí prolomení ochrany softwarového vybavení ze strany žalobkyně s tím,

že je naprosto nepochybné, že zaručit bezpečnost celého systému, což je prioritou odběratele tohoto systému, může toliko žalovaná. Rozeslání dopisu odvolací soud nepovažuje pouze za „jednu z informací“, která byla v roce 1997 k dodávanému systému F. Policii ČR poskytnuta, ale za zásadní přelomový moment ve vztazích mezi žalobkyní a jejím hlavním odběratelem. Výsledek, spočívající v tom, že sice žalobkyně nebyla úplně vyřazena z těchto dodávek, ale bylo zavedeno výběrové řízení a v tomto následně byla upřednostněna společnost A. R. T., spol. s r. o., nic nemění na tom, že obsah tohoto dopisu byl v rozporu s dobrými mravy a byl způsobilý žalobkyni přivodit újmu. Odvolací soud zdůraznil, že rozesláním tohoto dopisu žalovaná naplnila v souběhu s dalšími skutkovými podstatami (parazitování a klamavá reklama) všechny znaky generální klauzule nekalé soutěže, když šířenými údaji o vlastním podnikání a výrobcích způsobila možnost klamných představ o tom, že je jediným subjektem, který může do budoucna zajistit bezproblémové fungování systému. Uzavřel, že obsah dopisu je rozhodný zejména z pohledu šíření údajů o odchodu pracovníků žalobkyně a o rozpadu jejího vývojového týmu, což s ohledem na konkrétní specifika případu a závazkového vztahu žalobkyně a Policie ČR zakládá na straně jedné způsobilost jednání žalované přivodit žalobkyni újmu, na straně druhé na úkor žalobkyně zjednat žalované, nebo podniku s ní personálně propojenému, prospěch, jehož by jinak nedosáhla, a proto v napadené části rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě vyhověl a zaslání vysvětlujícího dopisu Ministerstvu vnitra ČR žalované uložil.

Nejvyšší soud přezkoumal rozhodnutí odvolacího soudu v napadeném rozsahu (srov. § 242 odst. 1 o. s. ř.), jsa vázán uplatněným dovolacím důvodem, včetně toho, jak jej dovolatelka obsahově vymezila (srov. § 242 odst. 3 větu první o. s. ř.).

Dospěl-li odvolací soud k závěru o tom, že se žalovaná rozesláním „Závažného oznámení“ ze dne 17. 5. 1995 dopustila jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, a že popsané jednání bylo způsobilé přivodit žalobkyni u dosavadního prioritního odběratele Policie ČR újmu, bylo by zcela nadbytečné zjišťovat skutkové okolnosti týkající se pravdivosti údajů v tomto oznámení obsažených. Zákonná úprava nekalé soutěže není založena na pravdivosti či nepravdivosti rozšiřovaných informací, ale na způsobu, okolnostech a důsledcích, které měly sdělované údaje na postavení dotčeného subjektu (srov. § 44 odst. 1 až § 52 obch. zák.). Proto není relevantní, jak se dovolatelka dožaduje, provádět o nich dokazování, neboť skutečnosti zjištěné z provedených důkazů by posouzení povahy jednání žalované nemohly ovlivnit. Za tohoto stavu nelze než uzavřít, že řízení tvrzenou vadou, za niž dovolatelka označila neprovedení označených důkazů, netrpí, a že dovolací důvod ve smyslu § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. nebyl v souzené věci naplněn.

6. Nekalosoutěžní jednání jako ohrožovací delikt

§ 44 a násl. obch. zák.

Nekalosoutěžním jednáním mohou být i ohrožovací delikty, v konkrétním případě nemusí dojít k dokonání jednání; vždy postačí, jsou-li splněny podmínky generální klauzule nekalé soutěže, příp. nad jejich rámec i další podmínky konkrétní skutkové podstaty nekalé soutěže.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 3910/2007

Z odůvodnění viz rozhodnutí č. 117.

7. Četnost nekalosoutěžního jednání

§ 44 a násl. obch. zák.

Doporučovala-li žalovaná nemocnice v jediném případě na základě informačního letáku, který výslovně nezmiňoval žalobce, dva konkrétní subjekty podnikající v oblasti pohřebních služeb, kdy však tento leták obsahoval odkaz na zdroj umožňující vyhledání dalších subjektů podnikajících v dané oblasti, nelze toto jednání samo o sobě považovat za jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 32 Odo 229/2006

Z odůvodnění:

Žalobkyně (poskytovatel pohřebních služeb) se podanou žalobou domáhala po žalované (zdravotnické zařízení) povinnosti zdržet se používání letáku „Informace pro pozůstalé k vyřízení pohřbu“, zdržet se nabídky pohřebních služeb způsobem omezujícím se pouze na některé jí vybrané subjekty, přiměřeného zadostiučnění ve formě nepeněžní, tj. aby žalovaná byla povinna uveřejnit na své náklady omluvu ve třech denících – M. F.–D., R. a J. D. – v jednom vydání v textu navrženém žalobkyní, a přiměřeného zadostiučnění ve formě peněžní ve výši 200 000 Kč z titulu nekalého soutěžního jednání žalované podle § 44 odst. 1 obch. zák.; dále žalobkyně požadovala, jako vedlejší právo, přiznání práva na uveřejnění rozsudku v denících M. F.–D., R. a J. D. na náklady žalované.

Krajský soud v Brně rozhodl tak, že žalovaná je povinna zdržet se ve svých doporučeních, nesoucích údaje k vyřízení pohřbů zesnulých, jmenovitěho doporučování pozůstalým použít služby konkrétního a žalovanou vybraného subjektu poskytujícího

pohřební výkony, aniž by stejným způsobem informovala o ostatních subjektech poskytujících služby v oblasti pohřebnictví, přičemž je nerozhodné, jakého způsobu bude k přenosu informací použito (výrok I.), dále že je žalovaná povinna do 30 dnů od právní moci rozsudku zveřejnit na své náklady omluvu žalobkyni – obchodní společnosti C., spol. s r. o. – za nekalosoutěžní jednání ve výše uvedených denících, a to ve vydání vycházejícím v pracovní den a v textu navrženém žalobkyní (výrok II.), dále že se zamítá žaloba s žádostí, aby žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobkyni přiměřené zadostiučinění ve výši 200 000 Kč (výrok III.) a že se žalobkyni nepřiznává právo na uveřejnění výrokové části rozsudku v denících M. F.–D., R. a J. D. na náklady žalované (výrok IV.).

Podle závěru soudu prvního stupně jednání žalované je jednáním nekalosoutěžním. Soud prvního stupně zkoumal jednotlivě každou ze tří podmínek generální klauzule nekalé soutěže (podle § 44 odst. 1 obch. zák.) a dospěl k závěru, že jednáním žalované jsou v daném případě naplněny všechny tyto podmínky.

U první podmínky – jednání v hospodářské soutěži – soud prvního stupně konstatoval, že je zcela nesporné, že žalobkyně a žalovaná podnikají v rozdílných předmětech činnosti, že v zařízení žalované čas od času dochází k úmrtí jejich pacientů a že dochází k nepřímému střetu jejich činností, neboť pozůstali zemřelých pacientů žalované se dostávají do situace, kdy musí řešit další otázky s úmrtím svých blízkých spojené, tj. i otázku pohřebních služeb. Žalovaná dle rozhodnutí soudu prvního stupně splnila první podmínku generální klauzule tím, že poskytovala informace, v nichž byly doporučovány dvě konkrétní pohřební služby a upřednostňována pouze jedna, čímž zasáhla fakticky do podnikatelského trhu subjektů působících v oblasti pohřebních služeb.

Při zkoumání druhé podmínky – rozpor s dobrými mravy soutěže – soud prvního stupně přisvědčil tvrzení žalobkyně, že žalovaná nikoli z dobré vůle, vedena humanitárními účely, podává informace pozůstalým svých klientů, ale naopak má za to, že je fakticky morální povinností žalované, aby byla ku pomoci pozůstalým zemřelých osob ve chvíli, kdy toto zřejmě nejvíce potřebují. Soud prvního stupně konstatoval, že žalovaná si musí být vědoma, jak její doporučení v daném směru na pozůstalé osoby působí, tj. faktu, že informace, kdy doporučuje pouze jednu jedinou osobu podnikající v oblasti pohřebních služeb, je informací, která může být pro pozůstalé osoby včasnou a potřebnou, avšak pro subjekty působící na tomto trhu, které takto doporučovány nejsou, informací, která je určitým způsobem na tomto trhu podnikání znevýhodňuje, tedy je způsobilá je poškodit.

Při bližším zkoumání třetí podmínky generální klauzule – způsobilosti přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům – soud prvního stupně vyzdvihl zejména skutečnost, že žalovaná pravidelně informovala pozůstalé osob u ní zemřelých o tom, že pohřeb je možno vyřídit jen u jedné osoby, což bylo na úkor jiných subjektů na tomto trhu působících, tedy i žalobkyně. Soud prvního stupně dovodil, že pokud žalovaná neposkytovala obecné informace s odkazem kupř. na všechny pohřební služby uvedené ve Zlatých stránkách a fakticky upřednostňovala pouze jediný subjekt, způsobilá tímto jednáním stav, kdy potencionální zákazníci žalobkyně byli směřováni právě na tento jediný subjekt a takové jednání bylo způsobilé přivodit žalobkyni újmu.

Soud prvního stupně dovodil, že žalovaná se dopouštěla nekalosoutěžního jednání a protože ve své obraně takovéto jednání nevyvrátila, resp. neprokázala, že již